

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **T. G.**,

oskarżonego z 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 28 maja 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 80/21,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie

z dnia 11 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 17/20,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym**

**2. zwraca oskarżonemu uiszczoną opłatę od kasacji w kwocie
750 (siedmiuset pięćdziesięciu) złotych.**

Kazimierz Klugiewicz

Marek Pietruszyński

Eugeniusz Wildowicz

[PŁ]

UZASADNIENIE

T. G. wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 11 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 17/20, został uznany za winnego:

- ciągu przestępstw z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., za który przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz karę 500 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 40 zł.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, a także pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej i prokurator na niekorzyść oskarżonego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 80/21, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przypisany oskarżonemu ciąg przestępstw zakwalifikował z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., a wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności podwyższył do 3 lat, uchylając orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od orzeczenia Sądu II instancji kasację wnieśli obrońcy oskarżonego.

Adw. J. Ś., wskazał na naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na to, iż Sąd był nienależycie obsadzony, bowiem w składzie orzekającym zasiadali dwaj sędziowie powołani do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018r. poz. 3 ze zm.) już po wydaniu uchwały trzech połączonych izb Sądu Najwyższego z 23.01.2020 r. BSA-1-4110-1/20, a dotyczy to sędziów X. Y. i X.Y.1., zaś wadliwość ich powołania doprowadziła w niniejszej sprawie do naruszenia standardu

niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6

ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a zatem występowanie w sprawie bezwzględnej przesłanki odwoławczej w postaci nienależytego obsadzenia sądu, nadto doszło już do negatywnej weryfikacji bezstronności w/w sędziów przez Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 20.XII.2023 r. w sprawie III KK 39/23, uchylił wyrok wydany z udziałem tych sędziów, uznając że skład orzekający z ich udziałem jest nienależycie obsadzony wyłącznie z powodów, o których mowa w niniejszej kasacji.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Drugi z obrońców – adw. A. S., podniosł następujące zarzuty:

1. art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. (naruszenie zasady ustrojowej - bezwzględna przyczyna odwoławcza), w związku z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz dyrektywy 2016/3434, polegające na wydaniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd odwoławczy, który był nienależycie obsadzony, albowiem w wydaniu wyżej wymienionego orzeczenia brali udział:

i. Sędzia Sądu Apelacyjnego X.Y.1. powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.), wyrażony w uchwale tego organu Nr [...] z dnia [...] 2021r .

ii. oraz sędzia Sądu Apelacyjnego X. Y. powołany do pełnienia urzędu na stanowisku Sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.), wyrażony w uchwale tego organu Nr [...] z dnia [...] 2020 r.;

2. art. 170 § 1 pkt 1 i 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. poprzez oddalenie przez Sąd odwoławczy prawidłowo złożonych w apelacji przez obrońcę wniosków dowodowych, a to:

a) wniosków dowodowych zgłoszonych na piśmie z dnia 01.12.2020r. tj. o przesłuchanie świadka Z. D. i dopuszczenie dowodów z pkt. 3,5,11 -15, 17 i 18 oddalonych na rozprawie w dniu 18.01.2021 r. z tym uzasadnieniem, iż okoliczności, które miały być udowodnione tymi dowodami nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy albo zostały udowodnione innymi dowodami, a ponowienie tych wniosków w postępowaniu odwoławczym zmierza wyłącznie do przedłużenia postępowania, mimo że wyżej opisany dowód miał istotne znaczenie dla oceny wiarygodności wyjaśnień oskarżonych i oskarżycielki posiłkowej i wykazania okoliczności wskazujących, że oskarżony T. G. nie popełnił czynu zabronionego;

b) wniosków dowodowych dotyczących informacji, ewentualnie PIT-ów współoskarżonego S. K. za lata 2005-2008 mimo, iż miały istotne znaczenie dla ustalenia, czy rzeczywiście sytuacja finansowa oskarżonego S. K. w tych latach była tak dobra, że nie miał potrzeby zaciągania pożyczek u T. G., z tym uzasadnieniem, iż okoliczności, które miały być udowodnione tymi dowodami nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a dowód nie był powołany przed Sądem I instancji, mimo że wyżej opisany dowód miał istotne znaczenie dla oceny wiarygodności wyjaśnień oskarżonego S. K. i wykazania okoliczności wskazujących, że oskarżony T. G. nie popełnił czynu zabronionego;

3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niepełne i niedostatecznie wnikliwe oraz nierzetelne odniesienie się do zarzutu apelacyjnego naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. do podniesionych w zarzutach kwestii dotyczących wiarygodności wyjaśnień oskarżonego T. G. i niewiarygodności wyjaśnień S. K., jak też nierzetelne odniesienie się do zarzutu apelacyjnego naruszenia art. 410 k.p.k., zwłaszcza w aspekcie dotyczącym rzekomego wykorzystania przez oskarżonego podpisów *in blanco* G. G., zważywszy na to, iż okoliczność ta nie wynika z zebranego materiału dowodowego, a co więcej, jak zwrócono uwagę w apelacji, wszystkie podpisy G. G. były kwestionowane, zaś z opinii biegłych z zakresu pisma ręcznego

wynika, że są one autentyczne, nakreślone przez G. G. i brak jest w nich jakichkolwiek śladów świadczących o ingerencji zewnętrznej, czy manipulacji;

4. art. 399 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez niezrealizowanie przez Sąd Okręgowy wynikającego z tego przepisu obowiązku uprzedzenia stron o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonemu czynu- uznaniu, iż przypisane oskarżonemu przestępstwa należy zakwalifikować jako ciąg przestępstw (art. 91 §1 k.p.k.).

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 14.06.2023 roku, sygn. akt: II AKa 80/21 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

Prokurator w odpowiedzi na kasację, wniósł o jej uwzględnienie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna w zakresie wskazywania na wystąpienie w sprawie uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co uprawniało do uwzględnienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W składzie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie zasiadali bowiem sędziowie: X. Y. oraz X.Y.1., którzy – w związku z wadliwością ich powołania oraz prezentowaną postawą zawodową – powoduje, że sąd z ich udziałem nie spełnia standardów niezawisłości i bezstronności. Tym samym Sąd *ad quem* nie gwarantował oskarżonemu prawa do niezawisłego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą w znaczeniu konstytucyjnym i konwencyjnym. Należy zaznaczyć, że tzw. test niezawisłości i bezstronności wobec ww. sędziów był już przeprowadzany przez Sąd Najwyższy wielokrotnie i wypadł dla nich negatywnie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2023 r., III KK 39/23, LEX nr 3648315; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2024 r., III KK 471/23, LEX nr 3670345; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2024 r., III KS 5/24). Z tego względu zasadne jest przytoczenie

ustalonych ww. orzeczeniach okoliczności wskazujących na brak spełnienia standardów niezawisłości i bezstronności przez ww. sędziów.

Obaj sędziowie brali udział w procedurze awansowej przed niekonstytucyjnym organem – Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) i wspierali kandydatury do tego organu, podpisując listę poparcia dla sędziego R. P. – osoby, co do której poważne zastrzeżenia wysunięte zostały przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] w uchwale z dnia [...] 2023 r. w związku z jego delegacją do tego Sądu oraz ubieganiem się przez niego o powołanie na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w [...]. Ponadto w roku 2022 r. sędzia X. Y. podpisał listę poparcia do KRS dla R. P., wówczas sędziego Sądu Rejonowego w [...] delegowanego do Sądu Apelacyjnego w [...] i jednocześnie wyznaczonego przez Ministra Sprawiedliwości – w niestosowanym dotąd trybie – na stanowisko Prezesa tego Sądu. Nie bez znaczenia jest fakt wyznaczenia w dniu [...] 2018 r. sędziego X. Y. od dnia [...] 2018 r. na stanowisko Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] przez pełniącego obowiązki Prezesa Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego J. M., a od dnia [...] 2021 r., decyzją z dnia [...] 2021 r., przez Prezesa tej Izby - uznanej przez międzynarodowe Trybunały (TSUE i ETPCz) za nie spełniającą wymogów sądu „ustanowionego ustawą”. Jeśli zaś chodzi o X.Y.1., to trzeba zwrócić uwagę na niespotykane szybką ścieżkę awansową tego sędziego. Pomimo wyrażanych tak w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i organów międzynarodowych zastrzeżeń co do niezależności Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o KRS z 2017 r., zdecydował się on ubiegać o powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...]. W postępowaniu tym nie miał kontrkandydata. Uchwałą KRS [...] z dnia [...] 2020 r. (a więc zapadłą po uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.), Krajowa Rada Sądownictwa przestawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie sędziego X.Y.1. na urząd sędziego Sądu Okręgowego w [...]. Postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2021 r. (nr [...]), wyżej wymienionego powołano do pełnienia urzędu sędziego we wskazanym wyżej Sądzie, którą to nominację sędzia X.Y.1. odebrał w dniu [...] 2021

r. Wkrótce potem przystąpił już do procedury awansowej do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, zgłaszając się do konkursu na jedno stanowisko sędziowskie w tym Sądzie ogłoszone przez Ministra Sprawiedliwości w dniu [...] 2021 r. (M. P. z 2021 r., poz. [...]). Na podstawie uchwały KRS nr [...] z dnia [...] 2021 r. jego kandydatura została po raz kolejny przedstawiona Prezydentowi RP, który postanowieniem z dnia [...] 2022 r. (nr [...]), powołał X.Y.1. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie (nominację odebrał w dniu [...] 2022 r.). Z uwagi na cofnięcie zgłoszenia przez kontrkandydata również ten sędzia był jedyną osobą ubiegającą się o awans w prowadzonym przez KRS postępowaniu. Dokonując oceny jego kandydatury Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu plenarnym w dniu [...] 2021 r. jako jedną z okoliczności przemawiających za wystąpieniem o powołanie X.Y.1. na urząd sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie wskazała na jego doświadczenie orzecznicze zdobyte m.in. w ramach delegacji w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, a delegację tę sędzia rozpoczął zaledwie niecały miesiąc wcześniej, bo od dnia [...] 2021 r., co daje podstawy do przyjęcia, że przyczyny decyzji KRS musiały mieć inny niż merytoryczny charakter.

Powyższe okoliczności wskazują, że obaj sędziowie swoją postawą wykazali poparcie dla dokonywanych przez poprzedni obóz rządzący niekonstytucyjnych, destrukcyjnych zmian w sądownictwie, mających na celu jego podporządkowanie władzy wykonawczej, co sprawia, że Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, w składzie orzekającym z ich udziałem, nie spełniał standardów niezawisłości i bezstronności.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, ograniczając rozpoznanie kasacji do omówionego powyżej najpoważniejszego zarzutu, którego uwzględnienie było wystarczające do wydania orzeczenia, czyniąc pozostałe zarzuty co najmniej przedwczesnymi (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). O zwrocie oskarżonemu uiszczonej opłaty od kasacji orzeczono na podstawie art. 527 § 4 k.p.k.

Kazimierz Klugiewicz

Marek Pietruszyński

Eugeniusz Wildowicz

[PŁ]

[r.g.]